

SELENA SORO

No sé si dits o llavis

Columna

SELENA SORO
NO SÉ SI DITS
O LLAVIS

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: GENER DEL 2025
© SELENA SORO, 2025
© COLUMN EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-3283-2
DIPÒSIT LEGAL: B. 21.076-2024
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62
IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.
Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com
o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

CAPÍTOL I

*Diuen que si contemples el mar en soledat
les onades s'emporten la tristesa*

Diu en que si contemples el mar en soledat les onades s'emporten la tristesa. No és tristor el que em porta a clavar els peus a les pedres calentes de la platja, ni vinc a deixar-hi res, entre les onades que venen i van. Són paraules, el que he vingut a buscar. Per explicar les coses grans, calen paraules petites.

Paraules que poden trobar-se sota les pedres blanques, perquè són senzilles i alegres les coses a què han de posar nom.

Elena. Potser el teu nom és un bon lloc per on començar. O potser no, potser el millor és començar pel principi. Pel dia que la cendra es va convertir en ciment.

És una mania que tinc des de petita. Cada vegada que espero algú m'imagino que soc a l'escena inicial d'una pel·lícula. No hi ha música, i la imatge que obre sempre és la mateixa, un primer pla que mostra les sabates que duc, si en duc, i acaba just on comencen els genolls. Una finestra rectangular a setanta mil·límetres que deixa entreveure si soc en una platja, o nua en un dormitori, amb la roba abandonada a terra, o si, com avui, espero un cotxe a la vora d'una carretera secundària.

Les sabates, unes vambes blanques sense mitjons una mica inquietes sobre la grava negra. Gairebé a tocar dels peus, dues maletes que no casen gaire, una gran i moderna i una petita i de cuir. Se sent la grava que peta i una roda s'atura a uns centímetres de l'equipatge.

—És aquesta? Em pensava que seria més gran —se sent fora de pla.

Uns peus s'acosten —sandàlies de taló— i s'aturen davant la maleta de cuir.

—La puc veure?

—Esclar —contesto.

Unes mans femenines aixequen la maleta i, amb el *cloc* que sona en deixar-la sobre el capó del cotxe, el pla canvia i comença la història.

Soc en aquesta carretera perduda perquè la meva tieta és morta. Una persona que és morta m'ha deixat dos bitllets d'avió pagats i una maleta feta. La maleta, i tot el que conté, és el seu testament. A dins hi ha roba, una carta i cendres.

He de travessar mig país, un país que no connect, i entregar la pols dels seus ossos a una persona a qui només va veure un cop. A una persona que ni tan sols sé si existeix. Però per a la meva tieta era la persona més important del món, així que ara mateix aquest desconegut és la persona més important del món per a mi.

Vull saber qui és, vull saber si és cert que la història més breu del món et pot deixar marcada de per vida.

La maleta me la va entregar l'advocat de la família un dia plujós d'abril. Me la vaig endur sense obrir-la. Fos el que fos el que hi havia dins, no volia veure-ho sota la llum esmunyedissa d'un cel de plom. Durant gairebé tres mesos va quedar oblidada en un racó de casa. Tot i que *oblidada* potser no seria la paraula. De vegades semblava que fos l'únic objecte que hi hagués a casa, ob-

servant immutable els homes i les dones que omplien d'amor i sexe el meu dormitori, mentre els dies passaven i la maleta esperava ser oberta.

El dia va arribar amb un correu electrònic de la meva editora. Feia un mes que li hauria d'haver enviat el primer esborrany de la nova novel·la. Deia que entenia que estigués de dol per la mort de la Sira però que potser podia aprofitar i convertir aquell dolor en alguna cosa bonica. Li vaig contestar amb un «A les seves ordres, capitana» i vaig deixar la maleta sobre el llit, amb l'estómac encongít i molt poques ganes d'escriure una sola línia sobre el fet que la meva tieta ja no hi fos.

Tenia alguna idea sobre el que hi podia haver dins la vella maleta. Durant els dos anys i mig que havia durat la químio, la Sira i jo havíem compartit moltes lectures: les veus fermes de Nothomb, O'Farrell, Oates, Fuertes, Rodoreda o Laforet ens havien acompanyat durant les llargues hores de tractament, insuflant-li en forma de paraules la vida que aquells líquids grocs s'havien negat a tornar-li. Els seus llibres rebregats i plens de subratllats era el que esperava trobar-me quan vaig alliberar la tanca i el contingut de la maleta finalment va veure la llum del dia.

Però no hi havia cap llibre, a la maleta. Hi havia roba, una carta i cendres. Vaig ignorar la roba i les cendres i vaig obrir el sobre amb la carta. Era un sobre gruixut, hi havia dues pàgines escrites i una llibreta petita amb tot d'instruccions, de tant en tant interrompudes per algun poema copiat a mà. Al sobre també hi havia dos bitllets per a un vol internacional que sortia al cap de... vuit dies!

La culpabilitat d'haver deixat la maleta abandonada durant tres mesos es va esfumar tan bon punt vaig descobrir, amb la seva cal·ligrafia elegant, les intencions de la Sira.

—No puc creure'm aquesta dona, no puc —vaig remugar, mentre buscava al mòbil el contacte de l'Elena.

Vaig dubtar gairebé un minut abans de prémer el botó de trucada. Però les instruccions de la Sira, si bé capritxoses, eren clares. Si havia d'explicar a algú el contingut d'aquella carta estranya era a la meva amiga Elena.

Ni tan sols li vaig donar l'oportunitat de dir un «hola»:

—Com ho tens per acompanyar-me quatre dies a Portugal?

Vaig notar la respiració de l'Elena i, de fons, els crits de dos nens petits.

—Hola, Lau —va fer ella—. Fa tres mesos que no sé res de tu. Va tot bé? Què dius, de Portugal?

No ho deia enfadada, volia saber de debò si estava bé. Tres mesos. He desaparegut de la vida de l'Elena durant períodes més llargs. Sempre hi he tornat així, abruptament, empesa per un tancar els ulls en un avió i pensar en ella. En un capbussar-me a l'aigua i pensar en ella. En una carta escrita a mà i pensar en ella.

L'avió amb turbulències, l'aigua glaçada d'un mar embravit, la carta d'una morta. Si et diuen «Estàs a punt de morir, ràpid, pensa en algú», en qui penses?

Tres mesos no eren res. Amb tres mesos podia fer com si ens haguéssim vist ahir:

—És el testament de la Sira. Alguna vegada has sentit allò que tothom té un capítol a la seva vida que no ha llegit mai en veu alta? —vaig dir—. Doncs bé, la meva tieta tenia tot un llibre escrit i se l'ha estat guardant fins ara.

—No ets escriptora, tu? Material literari: la teva editora estarà contenta.

—Sí, però crec que no serà tan fàcil. He de trobar una persona i li he de portar les cendres de la Sira.

—Una persona, qui? —va preguntar l'Elena, amb aquell to de curiositat que jo coneixia tan bé.

—Algú de qui no he sentit a parlar en ma vida. M'ho explica en una carta.

—Què diu? Què diu a la carta? Llegeix-me-la.

La veu dels nens a l'altra banda del telèfon es va fondre rere una porta que es tanca. Vaig agafar aire.

—Diu així:

Estimada,

Sé que et pertorbarà llegir unes paraules que t'envio des de la tomba, així que aniré directa al gra. L'actor Ethan Hawke (el meu preferit) va dir que no creia en els grans gestos romàntics. Que els moments més poderosos de la seva vida —i de la meva també, Lau— han sigut sempre petits i subtils. Un esmorzar mentre neva, un passeig, una trobada casual.

No és estrany, que parlem menys de les coses que pensem més? Fa trenta anys que duc un nom gravat al cor, però els meus llavis no l'han pronunciat mai. Ni tan sols davant teu, que aviat em veuràs morir, i no puc imaginar-me una intimitat més gran. Espero que em perdonis per haver-te amagat aquest secret, tu que me'ls has explicat tots, però de vegades no n'hi ha prou amb dir el nom de les coses, cal que una les visqui. T'he deixat a la llibreta les instruccions perquè trobis aquesta persona, la persona més important del món per a mi, i deixis les meves cendres a prop seu.

Et deus preguntar qui és. Segurament si l'estimés menys n'hauria pogut parlar més. Sí que et diré que era algú a qui sabia que estimaria tant si el veia cada dia com si no el tornava a veure mai més. Ens vam enamorar un estiu i vam decidir que no ens tornaríem a veure.

Deia Hemingway que la felicitat en les persones intel·ligents és una cosa rara de veure. I penso que tenia raó; no sé si he sigut una persona feliç, Lau, però vet aquí on he trobat moments de pau durant molt de temps: a tenir-ne un, de secret, alguna cosa que només jo i els amples oceans sabéssim, que fos meu i de ningú més. Ara que soc morta, i la felicitat

i la tristor queden enrere, aquest és el meu regal per a tu: entregar-te el meu secret i l'alegria que hi he trobat quan la mort l'ha despullat de tot.

No perdis aquesta maleta: és el meu testament. A dins hi ha la vida que contenien els ossos que ara ja són pols.

*Amb amor,
Sira*

Vaig callar i em vaig preguntar si m'havia quedat sola al telèfon.

—Segueixes aquí?

—Sí. Déu meu, m'encanta.

—La llibreta és plena d'indicacions: horaris de vol, mapes de carreteres. Ho ha planificat tot, la Sira: el cotxe que hauré de recollir, l'hostal on m'hauré d'allotjar, qui m'haurà d'acompanyar... fins i tot el dia que hauré de trobar aquest desconegut.

—Ai, Lau, quina intriga... La teva tieta i jo hauríem d'haver passat més temps juntes. Té nom, el desconegut?

Vaig regirar la llibreta i vaig buscar algun nom reconeixible.

—No. Així... Podràs escapar-te quatre dies amb mi?

Es va fer un silenci a l'altra banda.

—Com és que m'ho demanes a mi, i no a un dels teus amants?

Per un segon vaig estar temptada de mentir, però no ho vaig fer.

—Aquí hi diu que tanqui els ulls i triï la primera persona en qui pensi.

«Estàs a punt de morir, ràpid, pensa en algú», deia la llibreta amb la lletra elegant de la Sira. «En qui penses?».

—I has pensat en mi?

—Sí, burra.

El silenci que es va fer em va fer pensar en totes les vegades que he pensat de trucar-li i no ho he fet.

—L'hi puc dir a la meva germana, també —vaig afegir.

—No, no —va dir la veu a l'altra banda del telèfon—. Jo vindré amb tu. Els nens es poden quedar amb l'Iu. Serà un secret que sabran els oceans amples, tu i jo.

Els secrets sempre ens han agradat, a l'Elena i a mi.